

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet
Természetvédelmi mérnök alapképzési szak**

**Ragadozó emlősök jelenlétének és a predációs viszonyok
összefüggéseinek vizsgálata a Kis-Balaton területén**

Gyenizse-Nagy Sára Bodza

A vizes élőhelyek, köztük a mocsarak fokozottan érzékenyek az emberi átalakítás és a klímaváltozás hatásaira. Megőrzésüket segítheti a bennük zajló folyamatok jobb megértése. A vizsgálatomat a Kis-Balaton II. ütemén, fokozottan védett mocsárterületen végeztünk témavezetőmmel. A dolgozatban céloom volt 1) a vörös róka, mint legfontosabb predátor jelenléte (állománynagysága), 2) a kisémlősök állománya, mint fontos táplálékforrás, és 3) a műfészkeket ért predáció (túlélés, predátor összetétel) évtől és területrésztől függő különbségeinek elemzése. Vizsgáltuk, hogy a táplálékkínálat (kisémlős abundancia), a predátor jelenlét (rókaindex) és a predáció mértéke (napi túlélési ráták) hogyan függenek össze egymással. A terület természetközeli állapota, dinamikusan változó környezeti adottságai, ezzel együtt változó mocsári életközösségei és bonyolult kapcsolatrendszerei alapján időben és térben eltérő mintázatokat feltételeztünk.

A vizsgálathoz 2010 és 2023 között, öt területrészen, minden évben májusban végzett kutatás adatait használtam fel. A témavezetőm által végzett kutatásba 2020-ban kapcsolódtam be a terepi munkába és az adatok feldolgozásába. Kisémlős állomány felmérést élvezfogó csapdázásra alapozva, róka állománysűrűség becslést ürüléksűrűség indexre alapozva, madár fészkaljak túlélését műfészkek tesztre alapozva vizsgáltuk.

A kisémlős kínálat abundanciája és fajdiverzitása, továbbá a rókaállomány sűrűsége lényegesen különbözött az évek között és kevésbé függött a területrésztől. Ugyanakkor a fészektúlélés fordítva, évtől függően különbözött, míg területrésztől kevésbé függött.

A kisémlősök abundanciája és a fészkek túlélése között kimutatott pozitív összefüggés nem volt statisztikailag is alátámasztható. A róka állománysűrűség és a fészkek túlélése között kimutatott negatív összefüggés szintén nem volt statisztikailag is alátámasztható. Ugyanakkor a róka állománysűrűség és a kisémlős abundancia összefüggésvizsgálatakor a rókaindex csökkenésével statisztikailag is alátámasztható módon nőtt a kisémlős abundancia.

Összességében megállapítható a Kis-Balaton mocsárvidékének természeti értékekben való gazdagsága és egyben sérülékenysége is. A tapasztalatok a predációs interakciók jobb megértését segítik, és a területkezelésben hasznosulnak. A gyűjtött ismeretek természetvédelmi célú beavatkozásokban hasznosulhatnak, a felmérés faj- és élőhelymegőrzést, valamint természetvédelmi kezelést segít.